

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

Any 2.^{on}

Tortosa, 17 Juny de 1900

Núm. 29

LA FESTA DEL CORPUS

La solemnitat del *Corpus* ens porta à la memoria fets grandiosos que no s' esborraran may de nostra pensa. Lo primer perque 's la festa consagrada à venerar publicament al Ser yor.

En aquesta diada les campanes aixorden, s' eucatifen de flors boseanes los carrers de la ciutat, s' adornen les balconades, somriu la brivallada, somriu la plana, 'l bosch, bufa suan l' oratje y les darreres alenades de la flayrosa prinavera omplen de saba l' ambient.

Les aufábiques, clavells y roses, que 's veuhen en los testos dels balcones, se colltorcen, al oreig del ventijol, saludant ab majestat zenzilla lo pas del Senyor, pels carrers de la ciutat.

Y es tot aixó molt estret y petit, no solsament per' abarcar, sino pera prestarli homenatge à Aquell Senyor que sentat en Trono de querubins se digna hostatjarse entre 'ls homes y deixarse portat à través dels humils sobrecels que li prepara la pietat dels fills de la Iglesia Católica.....

Digna nostra religiosa ciutat del segell que la distingeix desde 'ls temps apostólchs; ni ara ni may á anat al darrere d' altres pobles y nacions en la reverencia y amor al nostre Deu Sagramentat. Avuy ho estém presenciand y ens consola y admira que 'n mitj d' aqueixa corrompuda atmósfera moral, qu' al mon rodeja, veyém com Tortosa descolla per son entusiasme y respectuós acatament al celebrar la festa del Corpus y altres que tenen per objecte tributar gloria y alabansa à la Sagratissima Eucarestia.

Francesch Mestre y Noè.

Tortosa, Juny de 1900.

Lo Catalanisme dels tortosins EN LO SIGLE XVI

(Continuació)

D. P. No parreu vos contra la potestat sua ni tracteu tampoch contra articles de fée que en lo demés que toca à les afec-

tacions é inclinacions sues y en altres coses mes baixes ben par á mí quem podem parlar sense escrupol de conciencia, majorment asi entre nosaltres que tot lo ques dirá será com si dit no fos, y dirse há sense interueniri malicia alguna.

L. Cert es que yo no he de parlar sino coses que yo pense que bonament puch parlar, mas ni aquelles per ser cosa del Papa tractaria sino presuposat que asi entre nosaties será com avem dit, com si dit no fos, y será també de coses que la sensualitat les guia quant es señora de la rahó no menys en la persona del Papa que en la dels altres homens perque també es home com tots; que en lo que toca á la propia persona sua no si pot dir res que no sia bo y es cert que segons lo que en ell se conegué en los principis de son Pontificat y per la relació que tenim de la bondad sua y Santidad, ell es un Princep molt singular; mas avegades los que están prop del Princeps son causa que la bona naturaleza que en ells hi há se gaste com es de creure que será estat ara en lo Papa, mas si per cas en lo que entech dir erre vagia per no dit ara per llavons en tot me somet á la ordinació y correcció de la Santa Iglesia romana.

D. P. Está mol bé tot y aixi se ha de entendre y acabem de saber perque te la culpa de la guerra lo Papa.

L. Sabeu perque en poques paraules? perque vullgué ell llevar lo regne de Nápolis al Rey D. Felip que jure hereditario poseheix, y lo altre forsat es quel defense, que de dret natural es permes á cada hu defensar sa roba.

D. P. Sí pero lo Papa demanava aixó per vía de dret instanho lo Fisch de la Cort sua y lo Rey defensar per vía de fet.

L. Per vía de dret y per vía de fer vol ell haver aquell regne y pera millor ferho ses lligat ab lo Rey de Fransa y ab altres Princeps y Potestats de la Cristiandad y encara si es veritat ab lo gran Turch.

F. Ab lo Turch? no es posible al menys no hu crech yo.

L. Ni yo tampoch hu voldria creurer, mas aixi se diu.

D. P. Ara deixem de aixó que á la veritat no es de creure, mas lo Rey de Fransa no tenia tregua ab lo Rey D. Felip? donchs com dieu que ses lligat ara ab lo Papa contra lo Rey ab qui tenia tregua.

L. Sí tenia, mas pera fer aquesta en compañía del Papa ha volgut rómprela, perque á brega moguda puga ell ajuntantar les Capes que son lo Ducat de Milá, y lo mateix regne de Nápolis, perque no pot ell pair que aquestos Estats estiguen en poder de altri.

D. P. O que pestilencia! y quan millor fora que tals estats no foren en lo mon, que no per ells se perda gran part de la

cristiandad, com se posa en perill de perders: be pot dir lo turch que li fan mes be aquestos dos prínceps que la mitat de tot son Imperi, perque si ell no fosen no viuria ell tan reposat ni tan segur en sa casa ni trunfaria com fins avuy trunfa de la cristiandad ab la presa de la inexpugnable isla de rodes, ab la de Buda, ab la de Belgrado y ab la de casi tota Ungría; y ara últimament ab la Bugia en Barbería y encara aménaza lo que resta en Africa als cristiáns, tota aquesta calamitat cesaría si la ocasió ó pendencia de estos dos negres estats cesás, y encara que entre estos dos prínceps de España y Fransa y haja altres coses sobre que debaten que son lo Ducat de Borgoña y altres menors en Flandes, per los de Italia es lo que lo que los fá ventrell que no hu podén digerir, y si asó se podia cerrar un tall prou se disimularia lo altre, y asó remediat, no ya dupte sino que los dos se unirien y units tots es cert que lo turch aniria per terra.

F. Sabeu vosaltres Señors quin dret es lo que pretén tenir en los de Italia lo Rey de Fransa?

L. Prou se lo que pretén en los de Italia y Borgoña pero seria llarch de contar.

F. Donchs deixemo y tornem á tractar de la guerra que ara es entre lo Papa y Rey de España; que encara que jo no sabia en estes coses tan com vosaltres tota vía puig ting veu en aquest Capítol desllibere, diré mon parer, digau Sr. Libio que á vos vull dresar les noves, que sou lo que donau la culpa al Papa, no sabeu vos que aqueix regne de Nápolis era de la Iglesia y per desmasiada liberalitat de un Papa fou establít á Rey particular, ab gran perjui de aquella, y donchs si lo Papa que ara es veu clarament la lesió de Iglesia feta ser tan enorme y coneix que per só pasa necessitat la Iglesia no voleu que repeteixca lo que de dret es de ella per remediar la necessitat?

L. O lo Papa que lo reyne establí, pugué establirlo ó no? si pugué no té rahó ara lo Papa ni justicia de repetirlo, y sino pugué, tampoch lo Papa no lo ha de voler cobrar ab escándol y violencia.

F. Ya primer amonestaren al Rey que restituia lo reyne ab la forma que de dret es permesa y disposta, donchs si tota vía está lo Rey en no renunciarlo no voleu que lo Papa fasa lo que pot.

L. No á la feé que ans bé fora millor pera al Papa y pera la Iglesia en nom de quis se abriga, que no cobrará lo regne que no té, ni que tinguera, res del que té, que cobrará alló y defensará asó ab escándol y violencia y en tan mala conjetura, com la que avuy es, que lo turch está á la porta amenantnos á Italia, los luterans tenen ocupada quasi tota Alemania y

Fransa, temem ja si es perduda Grecia, Inglaterra ja veyeu qual está, de manera que la Europa ahont quasi á soles se honra lo nom de Jesuchrist, ya no hi resta net sino Italia y España; y España ya veu lo que sí ha seguit en Castella, que sino tingueren lo Rey tan católich y no era de per mitg, la Santa Inquisició, no forem ja Señors de nostres cases; per só señor sí masa me estreñeu diré que ara no sols devia deixar de demanar lo Papa lo que demana mas si lo que li resta li prenien no hi devia fer resistencia alguna per no turbar la unitat dels prínceps christians pera contra lo turch que tant poderós dihuen que ve contra nosaltres y també que no tenin res que guardar, tendria perduda la ocasió de pendre armes contra christians perque que cosa mes impertinent y fora de rahó pot eser que lo Papa que sols ha de entendres en instruirnos en la vida Espiritual y persuadirnos en paraules y exemples á la humilitat y temperancia, haja de tenir cuidado de reigir reynes en lo temporal, y pera defensar aquells tenir exércits y tota forma de ingenis de guerra pera matar homens: Les armes del Papa á la feé señor Fabio han de ser Espirituals y no de ferro; més avant no sabeu vos que en consell prudentísim de metjes permetre de llevar del cors del home un membre aont foch si á posat, perque tot lo cors nos perda ans que per guardar lo membre posar en perill de perdre tot lo cors, per só conforme esta doctrina no fora millor que lo Papa perdere ó no cobrar lo reyne de Nápolis que es lo membre aont se te lo foch, que no per volerlo unir á la Iglesia perdre tot lo cors que es la cristiandad.

(Continuará).

CORPUS, 1640

Las sospitas se realisaren la diada de Csrpus 7 de Juny, durant lo tremendo esvalot fins al dia 11. Havían entrat, com de costum, aquell dia gran número de segadors á Barcelona, portant, per tal que eran gent del camp, la idea de vengansa, que en éll més que en las ciutats dominava. A mitj dematí, comensá la conmoció, originada per haver, un que havia sigut criat del agutzil Montredón, ferit un segador. Prompte las massas del poble armat, alsant gran eridoria de *¡visca la terra y muiran los traidors!* (1) invadiren los carrers principals; la por s' estengué entre 'l vehinat: comensaren las corredissas ab aquell remor esglayant que recorda lo del xáfeh que precedeix la tempesta; las portas batian fortament tancantse, y ja resonavan alguns tirs; quan los Conceller y Diputats saberen que 'ls amotinats se trobaban en la plassa de San Francesch, rodeijant lo palau del virey. Allí, pera deturar las primeras embestidas de las turbas que intentavan pegar foch ó tirar á terra las portas, los frares de Sant Francesch havian tret lo Santíssim Sagrament; lo que permeté que, al compareixer las Autoritats populars, ab los bisbes de Barcelona, Vich y Urgell, tinguessen temps d' anar apartant la gentada cap á la Rambla, mentres colocavan tres companyías de la Ciutat al entorn del palau.

Lo motí mentrestant s' havia fet general; y eran atacadas aquell dia y saquejadas, cremant sos mobles, alhajas y pappers, com ho foren los següents fins al 11,

(1) Copiém textualment aquestas frases de la crónica de Parets

las casas de las personas més afectes al govern central, en particular las dels juriconsults que formavan lo Real Concell, Gabriel Berart, Rafel Puig, Felip Vinyes, Mir, y Massó; del Mestre racional Grau Guardiola y del duch de Fernandina. Tots los citats pogueren salvar sas personas, menys lo Dr. Berart que fou altra de las víctimas del furor popular en aquellas tristas jornadas.

Mentres las horas passavan, y creixia 'l desordre arribant ara forts ara débils, com llunyanas onadas, sos clamors fins al palau ahont s' havia tancat lo comte de Santa Coloma; aquest rodeijat de son fill, de sos servidors y d' alguns prelats y cavallers castellans y catalans, demanava parer als Concellers de qué faria; opinat tots que 's refugiés á la Dressana. Després de molt vacilar ho feu així; més lo temps que 's passá fou sa desgracia, puig quan arribá á aquell siti, ja sos voltants estavan presos pel poble, que feu retirar á tirs una galera que, responent á las senyals que se li havian fet, s' acostava á la platja pera recullirlo.

Desde las primeras horas de la tarde se trobá lo virey verdaderament sitiado en la Dressana, aumentant per moments lo perill per ser assaltat l' arsenal, puig la maror del poble pujava, excitada per haver correput la falsa veu de que havia sigut mort un Conceller; cruixían las portas als cops repetits; y las balas xiulavan per tots indrets. La situació era insostenible; y arribat lo tránzit de salvarse qui pogués, fou obert á corre-cuyta un portell en lo mur que donava vora l' aygua per la part de Sant Bertran, y per allí escaparen tots, lo fill del virey, los bisbes de Barcelona, Vich y Urgell, los cavallers, los sirvents, tots en espantosa confusió, tant los qui, com los prelats, foren respectats per lo poble y fins salvaren á altres fugitius, com los qui foren encalsats per las yessants de la montauya ab rábia y furor. Lo virrey fou lo darrer que 's decidí á fugir: seguit de un sol criat, presa de la angoixa, suat y las de la fatiga y la xafagor, pogué avansar penosament per entre las rocas fins á la vora de l' aygua, ahont caigué, atravesat son cos per varies punyaladas. Allí quedá abandonat lo cadavre, frech á frech de las onadas, com si 'l destí li negués fins un bossí de la terra poch avans per ell governada, y que havia sigut sa patria.

Negra nit s' avansaren cap aquell lloch sinistre dos homes, que á la llum de las llinternas, reculliren lo cos, allunyantse silenciosament envers al convent de la Mercé, á quals relligiosos l' entregaren d' ordre del Concell; rebent en aquell Convent pia dosa sepultura.

Aixís ens explica l' Historia de Catalunya aquesta jornada terrible d' aquell Corpus que no voldríam veurer repetida jamay, siga sino per l' influencia civilisadora que 'n tots los pobles de la terra regna y que 's la que te rahonar ab sá criteri los actes tots de la humana familia.

UN BOER Y DON MACARI

— Ola, don Macari, com estém.

— ¡Carám, Manelet d' ahont surts!

— Vinch de doná un tom per la Expossició...

— ¿Has estat á París?

— Ca, home: á la de galls d' indi, cucills y rates blanques, qu' está en

lo carré de les Empentes. ¿Y vosté qué 's fa que no 'ns ve á veure?

— ¡Ay noy, me falta temps!... Figurat que fa dos dies vaig arribar de l' Africa del Sud, ahont hi vaig anar comissionat per la Societat protectora d' animals ha estudiar prácticament en mitj del camp de batalla, una corassa pera resguardar al bestia de les bales enemigues.

— Lo felicito, perque suposo que deu portá bones impresions de la seva missió.

— T' equivoques, perque m' he convensut de qu' es completament inútil tot quan se fassi pera que 'ls caballs y demás bestioles destinades als treballs de la guerra, no siguen víctimes dels capritxos dels homes.

— ¿Per qué?

— Figurat tu, que tan bon punt lo caball se sent assobre aquell aparato en forma de caragol, s' ajup á terra y no hi ha manera de ferlo acaminar. Tot inútil, Manel, llástima de viatge.

— ¿Y quines impresions porta del territori aquell?

— Los boers son uns héroes, y lluyten ab la mateixa feresa que ho feyen los nostres avis, perque com aquells, defensen una causa justa, com ho es l' amor á la patria. Trobantme jo á la ciutat del Cap en lo moment de doná lo menjá á una munió de presoners transvalenchs, vaig demanar permis pera entrar al cercat á visitar á un dels gefes boers y al dirli que jo era catalá, deixá lo que tenia en les mans y aixecantse me saludá carinyorament dientme: «Molt be, 'l felicito; catalá vol dir valent». Parlarem una bona estona dels sacrificis que per la seva patria están disposats á sufrir tots los fills de les dugues repúblicas, y acabá dientme que quan la Expossició Universal del any 1888 va tenir la honra de visitar la grandiosa ciutat Comptal, fentse cárrech de la seva industria y enterantse ab tots los detalls del seu progrés envers los adelantos del mon civilisat, quedant agradosamente sorprés de l' importancia de tota la regió catalana, quals fills son treballadors y estudiosos. — Catalunya, — me digué Jonht molt pausat y ab un tó d' autoritat — després de molts anys de patir baix la *férula* del major, comensa á despertar y demana, per fi, lo que de lley li pertoca perque li fou pres á la forsa. Los nostres nets, farán en lo Transvaal lo mateix que fan vostres. Ja veu, donchs, com som dugues rasses que 'ns semblém.

Soná un toch de tambó: era la senyal de formá en fila 'ls desgraciats martirs del dever. Ens abrassarem, despedintnos y ab verdader sentiment vaig donarli ánimo pera sufrir ab calma y resignació les penes del cauti-veri.

— ¡Ves qui diria que 'ls boers están enterats de nostra historia!

— Y creu, Manelet, que 'ns tenen molt d' afecte.

— ¡Llástima que 'l seu país no estigui un xiquet més prop del nostre!...

— ¿Per qué?

— Per.... passubé, que veig un bastó ab borles, un barret de copa y..... *mieu*.

E. Cantero y Hernandez.

Tortosa, Juny, 1900.

LA CAYGUDA DE PRETORIA

ELEGIA

I

¿Que no ho havéu sentit?... ¿Que no ho sabéu, per ventura?...

L' Africa sencera es vestida de dol. Las melangiosas remors que s' aixecan desde tots sos més recóndits indrets s' assemblan al llunyá brandar de moltas, de moltíssimas campanas que toquessin á morts totas alhora... Es que las duas Repúblicas del Sud han sigut sotmesas, á la fi, pel extranger odiós. Es que á las victoriosas canonadas de Majuba, de Stormberg, de Colenso, de Mággersfontein y de Spion 's-kop, que aclamavan á l' Africa lliure, formant com la gama cadenciosa de son Himne d' independència, han subseguit avuy las notas tétricas, acompasadas, de las canonadas inglesas que anunciavan la anexió del Orange y la sumissió del Transvaal al Imperi británich, secas, profundas, lúgubres, com lo ressó d' una psalmodia fúnebre, d' unas absoltas de mort.

II

¿Qué, qui ha sigut l' assessí?... — preguntéu. — ¿Que per qué la víctima no ha trobat més ajuda ó no s' ha resistit més, fins al darrer extrém?...

Escoltéu, donchs. L' assessí ha sigut no més que aquell ambició Imperialisme polítich que sempre estrefanyós de més poderiu y de més forsa dels que ja te. Sos cómplices indirectes haurán sigut los *cómodos* de tota mena que no han fet pas res pera mirar d' impedir la monstruosa deprecació. Y si la víctima no s' ha resistit més, es perque, abandonar'a á sas únicas y débils forsas, no ha tingut altre remey, si ha volgut evitar son propi aniquilament que ceder, que rendirse, que abandonar'se á la dubtosa misericordia del vencedor...

Solzament per interinedi d' aquest únich recurs es com han sigut moltas, fins potser moltíssimas, las familias pagesas y proletarias que, tot fent un supré m sacrifici, han lograt veure allunyada de sa llar la positiva calamitat, la verdadera ruina, que hauría significat pera la sort dels patrimonis familiars aqueixa defecció forçada del esfors mascle desesperat de quina trascendencia tothom parlava... Los ríchs, los poderosos y 'ls polítichs, en efecte, s' havian posat en salvo, abandonant al pobre poble en l' hora de proba del perill imminent. Los capdills ja no manavan fer resistencia, ni tampoch ningú 'ls hauría obehit, perque mancava l' estímulo, lo laudable exemple vingut de dalt... La trista cobdicia que ha impulsat en gran part als inglesos á fer la guerra, ha impossibilitat també la defensa portada á cap al darrer extrém, ha salvat las minas d' or...

III

Mes la llevar dels inextingibles odis despertats per la guerra no s' hauría pas perdut per desgracia. Ella rebrotará. Ella farà que, pel transcurs de molts sigles, los descendents dels boers d' avuy, fills á la vegada de neerlandesos y de *hugonots*, maleheixin com á causant únich de sa intranquilidat á aqueix poderosíssim Imperi británich, assentat sobre d' innombrables rapacitats, gran enemich directe d' ells, impersonal é intangible, que, no perque 'ls coneix poch á n' ells mateixos, com tampoch perque ells no 'l voldrían pas conèixer gota de prop ni de lluny, ha deixat de perjudicarlos sempre prou y fins potser devegadas una mica massa com en aquesta y en altrás semblants ocasions...

IV

Y are véjis perque es possible que, entremitj d' aquellas xorcas serraladas y d' aquellas planuras sense límits, entremitj d' aquell terror avuy incult é improductiu, empobrit y assecat de recursos de més enllá del Vaal, la sortida del lamentable estat de guerra en cada poble 's celebri com si fos una verdadera festa de moment, malgrat que l' acabament de la lluyta porti ab ell aparellat l' enlayrament de la aborrida bandera inglesa sobre dels edificis públichs de la excapital dels dos Estats que are acaban de morir:

Ah, sí!... Los pobles humans y verament civilisats, los pobles bons cristians se 'n cansan aviat molt aviat, de fer la guerra, d' organisar la destrucció y la matansa en nom d' una pretengda necessitat d' ordre públich. Los pobles tirans y concupiscents, los pobles dominadors y despotas, los pobles disposats sempre á convertir'se en assessins dels altres pobles, no.

V

Per aixó deu esser també que mentres d' entre 'ls homes polítichs més granats é influyents de la Inglaterra, alguns, los impropriament apellidats més *nous*; los reformistas de la colla, los que s' anomenan gratuítament talents práctichs, tractan d' implantar ab general aplauso de tota la opinió comú, fora de la dels tradicionalistas, lo servey militar universal y obligatori, lo generós poble boer, en cambi, ha sostingut sa defensa d' avuy apelant no més que al recurs de la forsa social verament democrática de la institució del voluntari.

Per aixó es que ell ha perdut, perque era un poble humanitari, honrat y treballador; perque no era un poble precisament de lluyta; perque no era un poble d' aquell que personifican colectivitats y caràcters étnichs sempre prompts á tot acte d' aprofitament propi encare que sia ó resulti lessiu pera 'ls altres; perque era un poble rahonable, just y pacífich...

VI

Si; per tot aixó susdit es que ha sigut possible l' ansorrament de las duas Repúblicas sud-africanas, perque sos súbdits s' estimavan massa á sí mateixos en sas vidas é hisendas y sabían massa d' estimar igualment al próxim. Per aixó es que 'ls boers, tot essent vilment assessinats, dintre del ordre internacional ab premeditació y alevosía, s' han abstingut, de devastar, de destruir, de volar las minas d' or...

Per aixó es, en fi, que l' Africa sencera ha vestit avuy de dol, mentres que las canonadas inglesas que anunciaban la anexió del Orange y la sumissió del Transvaal al Imperi británich repercutían pel mon

secas, acompasadas, fondas, lúgubres com lo ressó d' una psalmodia fúnebre, d' unas absoltas de mort.

Manuel Xuclá Mauricio.

NOTICIES

La festivitad del Corpus se vá celebrar ab tota solemnitat en aquesta Santa Seu. Pel matí vá cantarse á tota orquesta la Missa major, oficiant l' il-lustre senyor Arcipreste y un cop consagrada la Sagrada Forma se va exposar á la veneració del públich. Despres del Evangeli lo Molt Iltre. Sr. D. Rafel Garcia, Canonge Magistral, desde la Cátedra del Espirit Sant dirigi la paraula als nombrosos fidels qu' omplien lo temple, demostrant una vegada més que son excelents les condicions d' oratoria é il-lustració que posseheix.

Per la tarde á les cinch, després d' un vol general de campanes, sortí la processó recorrent los carrers de costum entre mitj d' una gentada considerable.

A la processó hi vá assistirhi lo senyor Bisbe, clero Catedral y parroquial, una Comissió del Ajuntament presidida pel senyor Alcalde D. Eduart Rico, lo Gobernador Militar, corporacions y confraries religioses y una regular gernació de convidats y un piquet del Batalló d' Almansa.

Los balcones dels carrers del curs estaven plens de damassos y de panerets ab flors y ginesta.

Les tropes no cobriren la carrera á conseqüencia de la escassa guarnició que compta nostra ciutat en aquest moment.

Nostre volgut confrare 'l *Correo de Tortosa*, ha proposat al Ajuntament la festa dels *Jochs Florals*, en les festes de la Cinta y crida l' atenció dels seus companys de premsa pera portar á cap tan noble idea.

Per nosaltres, avant.

Los *Jochs Florals* son sempre una de les festes mes garrides y agradoses.

Lo divendres va comensar en la Iglesia de Jesús lo solemne Novenari al Sagrat Cor, á les sis y mitja del dematí ab missa resada y Exposició del Senyor.

Un dels números extraordinaris de les festes d' aquest any será, sense dupte, lo *Certámen musical*, pera quin objecte s' ha reunit ja la comissió encarregada de portar á cap aquest assumpto á fi de que resulti ab lo major lluhiment.

Les noves de la *fira de bestiar* resulten excelents, per quins motius s' espera una concurrencia molt més gran de la que 'n los primers moments se creia.

L' Ajuntament ha gestionat la rebaixa dels preus á la Direcció dels ferro-carrils del Nort y M. Z. y A.

Ha comensat en aquesta ciutat la exportació de peres mosquetes, que, per lo primerenques, son les que més aviat arriben als mercats nacionals.

Hem rebut una targeta, per mitj de la qual, lo President y la Junta Directiva de la Cambra agricola y 'l Gremi de pagesos de San Antoni ens convidan á la reunió que deu celebrarse, avuy, á les sis del vespre, en lo local qu' ocupa la esmentada Cambra, en la que 's tractará d' assumptos de veritable interés pera 'l país.

Hi assistirém.

Ab l' objecte de passar revista á les tropes d' aquesta plassa ahir ab lo tren del mitj dia va arribar á Tortosa lo general governador de Tarragona D. Francesch Gomes y So ano.

Los diaris fusionistes *El Nuevo Diario* y '*Diario de Tortosa*' han fusionat, quedant aquest últim com á orgue del partit lliberal dinástich dels districtes de Tortosa y Roquetes.

Lo senyor Domingo, mitj estarrufat, podrá dir ara ab més veritat que may: *al cabo de años mil vuelven las aguas por donde solian ir.*

Sentim la desaparició del novell confrare fusioniste.

Aquesta setmana han tingut lloch los examens de fi de curs en l' acreditat Col·legi de San Lluís, per quin resultat satisfactori felicitem á son il·lustrat Director y al erudit claustre de Professors que 'l componen.

Voreta al mar y situada en un dels millors punts de les platjes de l' Ampolla está pera llogar una casa de nova construcció, ab tres dormitoris independents.

Lo qui vullga més informes pot demanarlos á D. Felip Navarro - carrer de la Rosa—Tortosa.

De nostre volgut confrare lo *Diari de Catalunya*, copiém ab gust lo següent:

«Ahir tarde ocoregué un incident que al coneixers en alguns punts de reunió sigué objecte de comentaris.

Un estimat company de redacció, don Joaquim Aguilera, qui com á redactor de *La Veu de Catalunya*, acompanyá al ministre de la Governació senyor Dato, en son viatge á Monserrat, Manresa y Tarrassa, se presentá á las tres en la casa d' *El Noticiero Universal*, pera demanar del director de dit periódich, senyor Peris Mencheta, que rectificás rodonament en las columnas del mateix, ja afirmació del tot falsa, que publicá suposant que un telefonema expedit per l' esmentat company nostre á *La Veu* habia sigut pagat ab fondos ministerials.

El senyor Aguilera feu la seva justíssima demanda ab tota correcció, mes ab la fermesa que escau en qui reclama que 's digui la veritat y s' obri ab bona fé. El senyor Mencheta, en lloch de complaurel, se negá á rectificar alegant que tal suposició injuriosa hi havia qui la assegurava. Allavors el nostre company, excitat per lo incalificable del procedir del senyor Mencheta li ventá la má á la cara, alsantse aquest y agafantse 'ls dos cayent agafats á terra. Alguns empleats de la redacció acudiren á descompartirlos.

Aquest es el fet, de que tant se parlava anit, y que havém procurat ressenyar fredament.

Sentim que el nostre bon company hagi buscat una justificació que no necessitava.»

Realment no necessitava nostre estimat amich D. Joaquim Aguilera justificarse de les calumnies del *Noticiero Universal*, però aixís com lo senyor Mencheta fins avuy sabia de memoria alló de *calumnia que algo queda*, també sabrá en lo successiu que la *justicia catalana* fá tornar les galtes vermelles.

Si pera processar á un *Diputado de la nacion* se necessita l' autorisació del Congrés, pera fer treballar les mans no cal permis de ningú.

Lo divendres passat va verificar l' anunciada excursió oficial á San Carlos de la Rapita la *Societat Velocipédica* d' aquesta ciutat.

A les sis del matí sortiren uns 40 socios per la carretera de Tarragona passán lo riu per Amposta y arribant á San Carlos á les nou menos quart.

Se passá 'l dia molt distret, puig mentres los uns feyen excursions per la mar, los altres assistien al acte de treurer el peix de les barques pescadores y contemplaven la distreta operació de la subasta entre tots los compradors que cada dia 's reuneixen á n' aquella platja, pera desd' allí enviar lo peix á Valencia, Barcelona, Maestrazgo y altres punts.

A les vuyt de la nit estaven los excursionistes de regrés entrán á n' aquesta ciutat fent un bon cop de vista, puig feya molt de temps que no 's havien vist tants velocipedistes junts y ab els trajos de marxa.

Tothom fa elogís del digne president de la Societat D. Joseph Bernis Murall y del jefe de ruta D. Antoni de Wenets per l' interés que demostren envers la Societat, proporcionant als socios tan divertides festes y que tan bon nom donen als esportants tortosins.

Felicitem á tots, y desitjem que 's repetixin festes d' aquesta classe que tant honren lo bon nom de la *Societat Velocipedista* de Tortosa.

Seguín la costum de tots los anys, avuy se celebra en la vehina ciutat de Roquetes la festivitat del Corpus, tractanse de revestirla de una importancia extraordinaria tota vegada que se ha pogut conseguir del Exm. Sr. Governador militar de Tarragona, l' asistencia á la processó que tindrà lloch per la tarde á las cinch y mitja donan la guardia de honor á S. D. M., un piquet de tropa del Regiment de Almansa ab sa corresponent esquadra de gastadors, banda de cornetas y música militar.

Felicitem de totes veras á nostres vehins.

Nostre Reverent amich Mossen Norbert Font y Sagué va celebrar ahir sa Missa nova en l' Iglesia de San Felip Neri, á Barcelona, á las deu del matí, predicant lo molt ilustre doctor don Jaume Almera, canonge d' aquella Seu, y cantantse la missa dita del Papa Marcelo, de Palestrina, pel «Orfeó Catalá» dirigit pel mestre Millet.

Apadrinaren al nou celebrant D. Eusebi Güell y Bacigalupí y la seva filla la distingida y hermosa senyoreta D.ª Isabel Güell y López.

Las esquelas de convit pera tant solemne acte están redactadas, com es natural, en nostra llengua y son d' estil gótic, lluhint al marge un grabat en el que apareix l' escut barrat de Catalunya, rematat per la creu El conjunt es bellíssim.

Adressém á nostre respectable amich l' enhorabona més cumplida.

TEATRE DEL BALNEARI

Lo dijous passat, festivitat de Corpus se va posár en escena per primera vegada en aquesta ciutat, la comedia en tres actes de Blasco, *¡Pobres hijos!* estrenada fá poch temps á Madrid ab éxit extraordinari.

La comedia es d' un gran efecte dins del assumpto tan escabrós que 's desen-

rotlla, y que l' autor ha sapigut desenlassá de una manera admirable.

No parlém del desempenyo perque aquest resultá encertat, just y á l' altura dels personatjes dibuxats en l' obra.

Com á fi de festa se va representar la graciosa comedieta de Matoses *Sin cocinera* que va divertir al publich, molt més numerós que 'ls altres dies.

Avuy tindrán lloch, dos variades funcions, tocant en los entreactes de la funció de la nit la banda de música del batalló d' Almansa.

Ahir en lo tren de mitj dia va arribar á aquesta ciutat lo governador civil de la Provincia D. Manuel Luengo y Prieto.

LA PONENTADA

¡Tan xamosa que vivía
quan sola feya sa via,
qu' á tothom robava 'l cor!
més d' un príncep, al mirarla,
sols per poguer desposarla
en lo foch de son deliri
hauría dat son ceptre d' or.

Per fer més gran sa bellesa
reys y prohoms ab bravesa
li cercavan nous joyells;
y ab son brill embadalida,
¡quí no envejava sa vida,
als ulls del món engrandintse
cada dia ab llors novells!

Ses camps encisadores
en ratjes benefactores
daurava 'l sol esplent;
mes un jorn la ponentada
trinxá l' ufana espletada,
y ella murmurava sola:
—De ponent ni vent ni gent.—

Demanant per viure ab ella
l' escometé una donzella:
—¿No 'm deixarás tos tresors?
—Jo prou que te 'ls deixaria
si fos lleal ta companyia
y 't pendria per germana,
unint l' amor nostres cors.—

¡Mes la dolsó' es tan traydora!
la germana 's feu Senyora
d' aquells joyells estimats,
y allavors la pobre nina
per salvá' el cop de sa ruina
textint, textint va guanyarse
tots aquells tresors robats.

Y ara la falsa germana
tots sos nous guanys li demana...
No t' es germana, oh donzella:
veus que ni ta llengua entén?
los seus afalachs aparta;
llénsala si vols salvarte;
de ponent ni vent ni gent!

Joseph Franquesa.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 17, San Manel.—Dilluns, 18, San March.—Dimars, 19, Santa Juliana de Falconeris.—Dimecres, 20, San Silveri.—Dijous, 21, San Lluís Gonzaga.—Divendres, 22, Lo Dulcíssim Cor de Jesus.—Dissapte, 23, Santa Agripina.